

VILANOVA

“Els drapaires havíem d'enterrar les empreses i això ens sabia molt de greu”

La demolició del magatzem d'Hijos de Francisco Pujades clou la història d'una vella empresa

ALBERT JORQUERA

A vegades, la manera de viure dels pobles, la seva veritable història, no s'escriu a través de les grans fites polítiques, sinó a partir de les petites experiències de les persones, creences o oficis. Avui en dia, en plena era de la informàtica i del reciclatge industrial, l'ofici de drapaire sembla quelcom obsolet, fora de lloc, d'una època molt llunyana.

No fa pas tant que a Vilanova hi havia una empresa anomenada Hijos de Francisco Pujades SL que va viure al llarg de diverses generacions l'apogeu i l'extinció d'un ofici que, a la vegada, era una manera de viure. Ara, a les portes del nou mil·lenni, l'enderroc del magatzem situat al carrer Forn del Vidre per fer-hi pisos, clou definitivament la història d'una empresa que havia tancat les seves portes a principi dels anys noranta.

Una de les persones que va viure aquest periple més de prop és Albert Pons, que va entrar a treballar a l'empresa per motius familiars ara fa 33 anys. Va viure un època més acomodada de la professió, però tot i així recorda que era força dura. **Quan jo vaig entrar, per exemple, anàvem amb un camió d'importació. Aleshores n'hi havia pocs d'aquests camions, però no feia pas gaire que els drapaires anaven en carro. Certament, era una feina força dura, perquè treballàvem ambelements com sacs de ciment, que feien molta pols.**

L'empresa era un majorista, és a dir, comprava i tractava allò que els petits drapaires o particulars anaven recollint i després ho venia a les empreses. **N'hi havia hagut entre vuit i deu, de drapaires, alguns d'ells molt curiosos, com un tal Pere, que sempre anava amb una capa i alguns li deien el Boig. La majoria tenien petits magatzems i nosaltres hi anàvem un cop a la setmana, explica Pons. Entre els seus béns de treball hi havia elements tan curiosos com espartenyets, mitges de seda o sacs de ciment, a banda dels clàssics draps o la ferralla.**

Es curiós que ara es parli tant de reciclatge, perquè això és una cosa que nosaltres estem fent des de fa dècades. En aquest sentit es pot dir que els drapaires fèiem un servei social, ja que recollíem coses que ningú volia i les tornàvem a donar un ús. Malgrat que aquesta visió de l'ofici és innegable, el cert és que es tracta d'una tasca tradicionalment poc reconeguda per la societat. És cert que habitualment anàvem bruts, reconeix rient Pons, però mai me n'he avergonyit, si no, no hi hauria treballat. És més, el

Pons: “Els beneficis no pujaven i els costos sí, per això vam tancar”

El magatzem vist desde fora. Serà enderrocat per fer-hi pisos

CASAS

meu sogre (Pere Pujades) sempre anava proclamant que ell era el millor del món en aquest ofici, i n'estava enamorat.

En la seva tasca de recollir allò que ja no servia, l'Hijos de Francisco Pujades va assistir en primera línia a la lenta desaparició de la potència industrial a la capital del Garraf. **Quan una empresa tancava, nosaltres érem els encarregats d'enterrar-la, i això et sabia molt de greu, ja que nosaltres i molta gent vivia d'elles, explica Albert Pons, que recorda especialment els**

Tallers Tomàs o la fàbrica tèxtil Marqués.

Amb el pas dels anys, però, la dura feina dels drapaires va quedar desfasada. Sense a penes subvencions oficials i amb un preu que van quedar estancats, recollir deixalles va deixar de ser, senzillament, rendible. **Els ingressos són pràcticament ara els mateixos que fa 15 anys. El ferro es paga a nou pessetes, és a dir, el mateix preu que tenia l'any 1980. Els preus no evolucionen i els costos sí, explica Pons.**

lucionen i els costos sí, explica Pons.

Davant d'aquesta lògica inqüestionable, negar que la de drapaire sigui una professió a extingir és anar contra el sentit comú. Pons té clar que **és llei de vida i que no s'hi pot fer res, però potser sí que s'hi pot fer alguna cosa: recordar a través del periple d'aquesta empresa la història d'una Vilanova que, no fa pas gaire, vivia d'una manera molt diferent de l'actual.**

Bales velles de roba i altres materials. Un cop reciclats i embalsats, es venien a empreses

CASAS

Vista interior del magatzem. Deteriorat pel pas del temps

CASAS

VILANOVA

Cal Pujadas drapaire: viatge a les catacumbes de la primera industrialització

L'empresa Fills de Francesc Pujadas és en procés d'enderrocament

ALBERT TUBAU

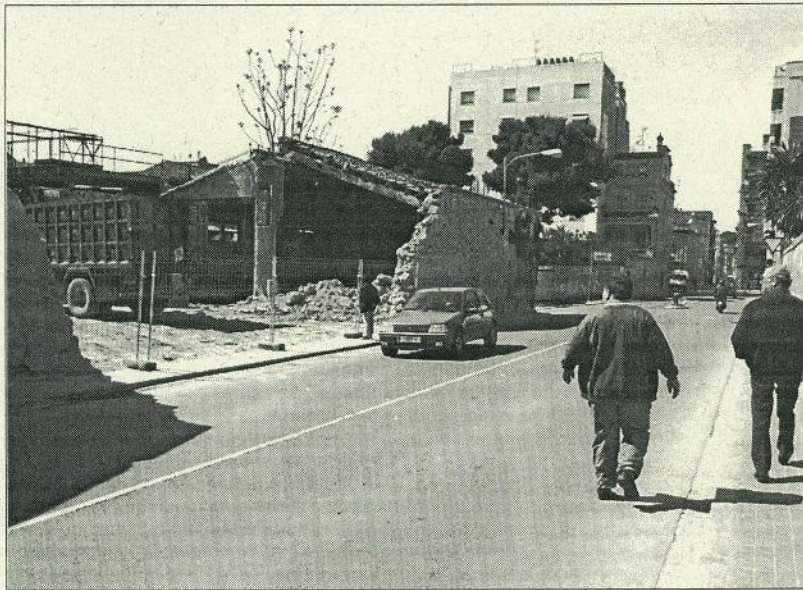
Temps era temps en què la majoria dels habitatges disposaven de més espai que no pas les actuals. Cases velles, però àmplies, masies o cases pairals, en què hom podia tenir-hi golfes, magatzems i altres espais dedicats a tota mena de mals endreços i andròmines pròpies d'èpoques precedents.

Aquell reguitzell d'obsolets records i altres objectes inanimats, a banda d'un amuntegament d'elements estèrils i sovint inaprofitables, permetien fer-se una idea precisa del viure quotidià i de les privacitats dels seus estadants. Elements desordenats que, en el seu conjunt, delataven l'omnipresència de moltes històries viscudes, generació rere generació.

Quan aquesta mena de

mostraris s'adrecen a la col·lectivitat, amb voluntat recopilatòria i expositiva i amb una metodologia i uns objectius, en diem museus. A mig camí de tot això hi ha, però, altres manifestacions singulars. Una d'elles, a la que m'hi vull referir, l'han representat els magatzems de drapaire de l'empresa Fills de Francesc Pujadas, avui en procés d'enderrocament. No parlarem de la seva activitat, ben caracteritzada i amb unes particularitats prou curioses, sinó de la heterogeneïtat dels materials recollits al llarg dels anys i que, fins fa pocs dies, restaven escampats per les velles instal·lacions.

Els germans Pujadas s'instal·laren en aquest indret, provinents del carrer Hernani, a partir de 1947, on continuaren l'activitat de recollida, selecció i preparació de draps

L'enderroc. L'empresa era aquí des de 1947

DIARI

El magatzem del drapaire. Retrat d'un temps pretèrit

DIARI

amb destinació als molins i a les indústries papereres, a banda d'altres facetes més residuals. En aquest solar havia estat situada l'empresa de pedres artificials de J. Sas. Aquest espai sòrdid, desgavellat i gents bucòlic, tenia, fins fa quatre dies, la virtut de significar, a l'estil dels mites cementiris d'elefants, el mut testimoni i la darrera expressió de la Vilanova industrial.

L'abandó i el caos contribuïen a atorgar un motivador al·licient a cadascuna de les descobertes que hom podia fer-hi. Albert Pons, antic gerent, assegura que ells van ser els encarregats d'enterrar moltes empreses. Aquí i allà apareixien les restes òssies i sovint fòssils que testificaven aquella afirmació.

Tot plegat era un conglomerat d'artefactes, peces i elements dispersos d'origen variat que esdevingueren els decadents signes d'identitat d'un passat ja superat. Bigues i tubs de ferro dels Tallers Tomàs, bitllets de cotó i llançadores de teler de Cal Marquès, restes de producte acabat de la Madofa o de Cal Ganeta, cintes i mostraris de la fàbrica de cintes, una caixa de cabals de la fàbrica de la rambla *el Fènix*, troques de fil i diferents productes originaris de La Calibradora, la Fisa o la Fàbrica Nova entre d'altres.

Elements que han compartit l'espai-temps amb piles de feixos de draps, muntanyes, espardeñyes i restes de tota mena de teixits, ampolles, feradures, encluses, troques,

arpis i tota una colla de ferros de formes sovint enigmàtiques. Aquella exposició caòtica ens ofería, en la seva deixadesa, un retrat immillorable, potser esperpèntic, d'un temps pretèrit en què la indústria va esdevenir el sector capdavanter i imprescindible per a la ciutat.

Enmig de l'esterilitat conservacionista que ens ha caracteritzat, Cal Pujadas ofería, a ulls dels curiosos, una mena de viatge a les catacumbes de la industrialització.

Un espai tronat i misteriós que es va convertir en un dels darrers oasis de la memòria fabril i, en definitiva, en el simbòlic recordatori de la nostra indústria tèxtil i d'altres indústries que el temps i el progrés van engolir.